

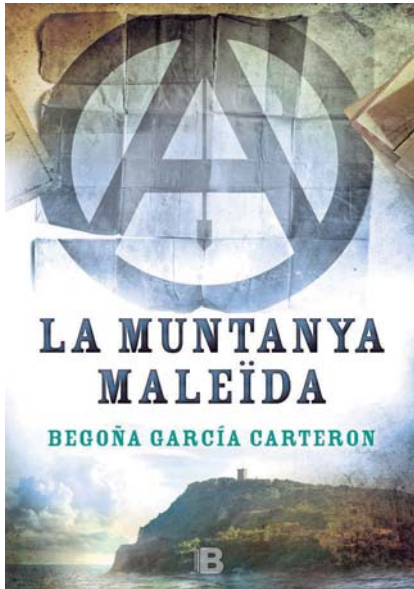
Tria personal

per Xulio Ricardo Trigo

Begoña García Carteron

La muntanya maleïda

Edicions B, Barcelona, 2016.

Les segones novel·les sempre exigeixen molt als seus autors. De vegades cal confirmar un debut esclatant, d'altres es fa necessari remuntar un vol que a la primera novel·la va quedar molt baix, acostant-se perillosament a les roques de la costa. També, i em sembla que aquest és el cas de Begoña García, es pot començar amb bon peu, amb solidesa, sabent el que vols i, alhora, donant als teus lectors motius per creure que han trobat una autora per seguir amb calma, segurs que el cos de la proposta té prou elements per a resultar interessant.

Begoña García va publicar el 2013 aquest tipus de novel·la, *El barri del sorral*, també a Edicions B, i es va convertir, a poc a poc, sense grans aldarulls, en una referència

per a aquells a qui agrada la literatura treballada i amb ànima, lluny de modes i d'operacions mediàtiques.

En la segona incursió narrativa de l'autora, *La muntanya maleïda*, continua aprofundint en el seu periple particular per una ciutat, Barcelona, que estima. Només estimant-la es pot treure tant de profit d'històries que s'imbriquen amb força en el teixit social i en fets que el pas del temps ja ha transformat en motiu d'una novel·la històrica.

La novel·la tracta dels atemptats del Corpus de l'any 1890, que van portar a una dura repressió, amb centenars de persones empresonades. El món anarquista de l'època i els seus somnis, però també tot un teixit de personatges populars que es veuen afectats pel Procés de Montjuïc, serveixen a l'autora per a bastir una novel·la molt completa. El lector tindrà la sensació que s'endinsa en un món complex i ple de vida, que caminar de la mà de Begoña García és una opció per alguna cosa més que el pur entreteniment.

La muntanya maleïda és una novel·la ben escrita, en la qual es nota el procés de maduració de la trama i la capacitat de l'autora per a aquest tipus d'històries. El poder queda qüestionat, però des de la reflexió i amb una mirada que és a la vegada alegre i àcida.

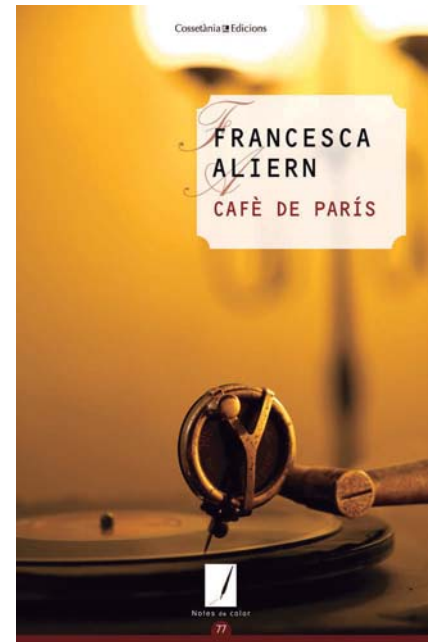
El problema de la segona novel·la, aquell de què parlàvem al començament, queda de tot superat i ja només resta esperar un nou lliurament d'aquesta escriptora que, tot ho indica, ha vingut per quedar-s'hi.

Francesca Aliern

Cafè de París

Cossetània, Valls, 2016.

Ens agraden les classificacions, fer llistes, ordenar el món. Potser per la necessitat d'acostar-nos una mica a la comprensió del seu caos. Així, un dels invents més repetits

d'aquests darrers anys és el de la novel·la de territori, és a dir, aquella narrativa que aspira a cobrir una part concreta de la nostra geografia i fer-s'hi forta, que respon a les pulsions vitals dels seus habitants.

No sóc gaire partidari de les classificacions, tret d'aquella que ens parla de novel·les bones i novel·les dolentes, però, en canvi, m'agraden els jocs en totes les seves manifestacions. D'aquesta manera, si juguem a aquest joc, podríem parlar d'una autora que en seria, sense cap mena de dubte, l'exemple més reeixit, l'escriptora de Xerta Francesca Aliern.

Per dir-ho d'una altra manera: així com no es pot entendre l'obra de Sebastià Juan Arbó sense l'Ebre, l'Ebre actual ha trobat en la veu de

l'autora que comentem el seu millor actiu. Francesca Aliern fa molts anys que respon a la seva cita anual amb els lectors i les lectores del sud de Catalunya, esforçant-se per aconseguir sempre que la creació literària reflecteixi el món que l'envolta, tant pel que fa a la seva història més immediata com a la d'un passat no gaire llunyà. Escriu per configurar una memòria de la seva terra i de la seva gent.

La seva tenacitat l'ha portat fins a la novel·la *Cafè de París*, la protagonista de la qual parteix d'un ambient rural amb un somni a l'esquena, triomfar als escenaris, convertir-se en la cantant que sempre ha volgut ser. Per aconseguir-ho, ha de deixar anar llast i llançar-se al món, i aquest, un dels temes recurrents d'Aliern, la superació personal a través de l'aprenentatge de la vida en directe, és el millor actiu de l'autora.

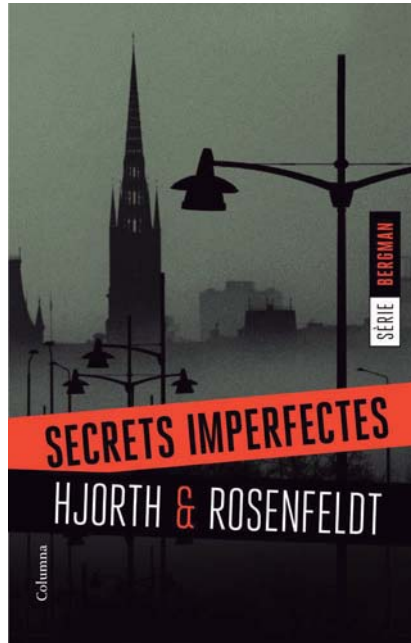
Els seus fans, que en té molts, ja esperen cada novel·la sabent el que trobaran, però potser fóra bo que se li parés més atenció enllà de l'Ebre. La vida batega amb força a les seves novel·les; des de la reivindicació d'un territori, ben cert, però també des de la passió per la literatura. Francesca Aliern és una narradora d'històries que parla del seu territori, però els lectors de García Márquez, entre molts altres autors de la literatura universal, entenen perfectament que això no la fa menys universal.

Cafè de París és una bona proposta per començar a llegir-la. Sens dubte, els lectors hi trobaran molts elements que els sorprendran.

Michael Hjorth i Hans Rosenfeldt **Secrets imperfectes**

Traducció de Jordi Boixadó
Columna, Barcelona, 2016.

Com a narrador m'agrada recordar els primers moments del cinema. Aquells pioners van començar la seva tasca amb la literatura com

a referència. Per posar-ne només un exemple: fa goig pensar en els rodatges de D.W. Griffith quan per tot guió tenia a les mans alguna novel·la de Dickens.

Tot aquest transvasament, de creativitat i d'intencions, fa algun temps que ha pres la direcció contrària. La novel·la, una mica encotillada en les fórmules realistes del segle XIX, s'ha emmirallat en el cinema —amb tots els seus derivats actuals, com ara la publicitat o les sèries— per renovar els seus llenguatges.

El resultat de tot això és un maridatge intens i profund entre disciplines artístiques en principi diferents que, tal com jo ho veig, ha fet molt de bé a la literatura. Una de les conseqüències més

destacades d'aquest maridatge és que l'estructura —el muntatge, diríem en cinema— ha tornat a tenir una importància cabdal a l'hora de plantejar-se una novel·la, sempre amb aquella dita tan important que, tot i ser ja un tòpic, s'aplica menys vegades del que la creació literària necessita: «Mostrar abans que dir.» Mostrar la realitat dels personatges, el seu entorn, les seves accions, abans que explicar els fets com si tinguéssim una conversa de cafè amb el lector.

Tot això ve a tomb perquè des de fa un cert temps comencem a rebre senyals d'una incursió significativa de guionistes cinematogràfics en literatura. Exemples com els de Nic Pizzolato, creador de la sèrie *True detective*, amb l'excel·lent novel·la *Galveston* (Salamandra), o els autors que ens ocupen, serien un bon punt de partença.

Ara en tenim una bona mostra amb la sèrie de l'inspector Bergman, que s'ha començat a publicar entre nosaltres. Aquests dos escriptors tenen un precedent que els amants del bon cinema —encara que sigui en forma de sèrie— sens dubte apreciaran. Són els creadors de la sèrie *The bridge* (El pont), sens dubte una de les més atractives entre les que circulen per la televisió.

Què ens ofereixen a *Secrets imperfectes*? Un deversall d'històries que s'articulen al voltant d'un assassinat. No som dins d'una novel·la a l'ús, sobretot perquè la part psicològica dels personatges té més pes que la mateixa trama. Un punt important per als admiradors d'aquella gran escriptora que va ser Patricia Highsmith. Poc després d'haver començat la lectura, les vides dels protagonistes, els principals i els secundaris, van agafant un interès creixent, els que ens commina a continuar la lectura.

Secrets imperfectes ens convenç totalment com a novel·la d'entreteniment, però també com a novel·la capaç de transmetre'ns la complexitat del món actual. Per a mi ha estat tota una descoberta que sens dubte havia de compartir.

Jordi Mas

El crit i l'eco

Barcelona, Godall, 2016.

Qui sap el canal de transmissió pel qual es comencen a conèixer els poetes. La difícil difusió de la poesia, segons com molt centrada en Internet, té una punta de llança important, encara, en la tasca de petites editorials que, com Godall Edicions, es resisteixen a perdre la pàgina blanca del paper com a suport dels versos.

En el meu cas em vaig acostar a l'autor a través de les seves magnífiques traduccions del japonès, de les quals potser la més significativa és la del llibre de Matsuo Basho *L'estret camí de l'interior*, publicat per Edicions de 1984 el 2013.

Cada cop penso amb més força que només un gran autor és capaç de ser un gran traductor; algú que no sols entén els mecanismes de la literatura, sinó que també és capaç de bastir una obra pròpia, que s'ha enfrontat alguna vegada a la creació nua, sense el suport de les paraules alienes. I la lectura de dos llibres de Jordi Mas, *Febrer* (Tres i Quatre, 2015) i *El crit i l'eco* m'han vingut a confirmar aquest pensament.

En el seu nou llibre de poemes, Jordi Mas fa servir totes aquelles armes que el fan també un traductor excel·lent. Els seus versos són cristal·lins, transmissors d'una tradició de brevetat i sentit, escrits amb la pedra d'esmolador, sense oblidar que les imatges en poesia

no neixen tan sols de les belles paraules: «el color / es cansa / de la llum / i traspua / antiga / fosca».

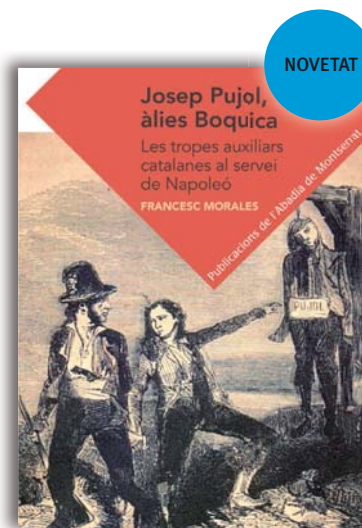
De la mateixa manera, trobem en aquest llibre un sentit del joc i la provocació que ens aboca a traslladar-nos amb la nostra imaginació a altres mons que només la paraula poètica sap transmetre, mons que resten encara dins d'un gènere que ens sedueix per la seva capacitat de puresa sense deixar de banda la vida.

A més a més, aquest llibre conté un gran regal. Les tres proses poètiques del final, «Tres silencis», ens parlen d'un altre Jordi Mas que, sense renunciar al millor del seu llenguatge acurat i intens, circula per viarans diferents. Aquesta edició, curta, tal com correspon a les editorials petites, s'hauria d'esgotar de seguida.

TEXTOS I ESTUDIS
DE CULTURA CATALANA

Josep Pujol, àlies Boquica Les tropes auxiliars catalanes al servei de Napoleó FRANCESC MORALES

Josep Pujol va ser un dels catalans que va servir en l'exèrcit francès durant l'època de Napoleó I. A partir de la seva biografia aquesta obra respon a preguntes clau sobre el conflicte napoleònic a Catalunya i també formula preguntes noves, com ara quin va ser el paper de les tropes espanyoles durant el fugaç retorn de Napoleó el 1815.

Publicacions de l'Abadia
de Montserrat
Ausiàs Marc, 92-98 int.
Tel. 93 245 03 03
comanda@pamsa.cat
www.pamsa.cat